

Kim Kielsens nytårstale

Taler

Kim Kielsen
Formand for Grønlands
Landsstyre

Dato

1. januar 2018

Omstændigheder

Kim Kielsens nytårstale for Grønlands landsstyre ved årsskiftet 2019/2020. Talen holdes på Grønlandsk, men offentliggøres i en dansk version på Landsstyrets hjemmeside.

Asasakka innuttaaqatikka.

Ukioq pisoqarfioqisoq naavoq, nutaarlu aallartilluni. Innuttaasut tamaasa ukiumi qaangiuttumi qutsavigiumavakka. Tamassi ilaquuttassinnut, suliffissinnut nunagisassinnullu sullissisimavusi. Qanortoq ukioq nutaaq tamassinnut angusaqarluarfiugili.

Ukiumi aallarnikkatsinni Inatsisartuni ilaasortassatsinnik qinersisussaavugut. Qinersinerup kingulliup kingorna tassa ukiut pingasut sinnerlugit ingerlareerput, naalakkersuisooqatigilertakkavullu politikikkut suleqatigiilluarfigalugit ulapiffigisimavagut. Suliniuterpassuit nutaat angisuullu ukiut pingasut ingerlanerini aallarnisarsimavagut. Pissangananngitsuunngilarlu qinersisartutta suliat inernerinik qanoq naliliiumaarnerat. Pissanganarlunilu nuannertuaannarpoq innuttaasut oqartussaaqataanermikkut pissaanertik atorlugu aalajangiisinnaassusertik takutittussanngoraangassuk.

Namminiilivilluta pituttorsimajunnaarnissarput tamatta qamaniittuutigisarpaput, inuiannimi kikkunniluunniit kissaataasarpoq qulangersimaneqarani inuunerup nammineq oqartussaaffiginissaa. Siumulli alloriarnerit angisuut aalajangersaavigitinnagit nunatsinni sanngiinnerpaat puigornagit eqqarsaatigisariaqarpavut. Naalakkersuisut Siulittaasuattut pisussaaffeqarpunga inuiaqatigiinni sanngiinnerpaat puigorneqannginnissaat isumagissallugu – asuli sunniuteqanngitsutut pineqannginnissaat. Ineriartornerup qamutaani ingerlaarnitsinni tamatta inissaqaratta.

Namminiilivinnissamut aningaasaannaat apeqqutaanngillat.
Namminiilivinniarutta pineqarputtaaq kinaassuseq, naleqartitat
kiffaanngissuserlu. Eqqarsaatigilaariarsiuk qanoq
angusaqartigisinnaagaluartugut mattussuinata inoqatitsinnik
ilaserinninnerusuugutta. Aammalu qanoq angusaqartigisinnaagaluartugut
immitsinnut nersualaarnerusuugutta uparuartuutiinnarata. Upperaara
inuiaqatigiulluta nammaqatigiinnitsigut, tapersersoqatigiinnitsigut
ataatsimoorussinitsigullu naligiinnerusumik immitsinnullu naleqartinnerulluta
angusaqarluarnerusinnaasugut.

Naligiinnerulernissaq qitiutillugu Naalakkersuisuni aalajangersaavugut
innaallagissap erngullu assigiimmik akeqalernissaat ullumimiit kingumut
atuutilissasoq. Iluarsaaqqiinerup taassuma kinguneranik nunatsinni
sumiikkaluaruttaluunniit tamatsinnut atugassarititaasut ullumimiit
oqinnerulissapput – pingaartumik illoqarfinni minnerusuni nunaqarfinnilu.
Najukkani appaaffigineqarnerpaasuni ilaqutariit marlunnik qitornallit ukiumut
8.000 kr. angullugit innaallagissamut imermullu sipaarsinnaalerpaat.

Ineqarneq eqqarsaatigalugu iluarsaaqqinnerit ingerlatileruttorpavut, taakkulu
sinerissami nammineerluni illuliornissamut periarfissavut
pitsaanerulersittussaavaat. Illuutileqatigiit inissialiornerillu
aningaasalersorneqartarnerat pillugu inatsisiliat nutaat namminerisamik
initaarnissaq pilerinarnerulersittussaavaa, pingaartumik illoqarfinni minnerni
nunaqarfinnilu.

Isumaginninnikkut ineqarnikkullu pisussaaffitsinnut innarluutilinnut,
siusinaartumik soraarnerussutisiaqalersimasunut utoqqarnullu
atugassarititaasut pitsanngorsarnissaat naalakkersuisuni pingaartipparput.
Ukiuni kingullerni iluarsaaqqinnerit ikigisassaannigitsut ingerlanneqartut
inuppasuarnut siunissami sunniuteqartussaapput. Tamakku
ataatsimoortikkaanni suliniutaapput inuiaqatigiinni sanngiinnerusortatta
isumagineqarluarnerunissaannik siunertallit. Aaqqissuusseqqinnissat
iluarsaaqqinnissallu eqqartorneqarnerujussuat asuli oqalunnerunngitsoq
tassuuna erserpoq.

Nunatsinni ilarpasuavut ullumikkut utoqqalinissaminnut
ileqqaagaqartuupput, imminnut inuiaqatigiinnullu iluaqutaasussamik. Tassani
aamma eqqarsaatigaakka SIK-p isumaqatigiissutai naapertorlugit akissarsisartut;

sulili amerlaqaat namminerisaminnik ileqqaagaqalersimanngitsut. Taamaattumik Inatsisartuni amerlanerussuteqartut akuersipput inatsisiliortoqassasoq ukioq nutaaq aallarnerfigalugu kikkut tamarmik soraarninngornissaminnut ileqqaagaqartalernissaannik aalajangersaasumik. Inatsit aqqutigalugu kikkulluunniit inuussutissarsiorsinnaasut soraarninngornissaminnut ileqqaagaqartalernissaat pisussaaffinngortinneqarpoq. Taamaalillutik ilarpassuavut soraarninngorunik aningaasaqarnikkut toqqissisimanarnerusumik atugaqarsinnaalissapput.

Kingullermik qinersisoqarmalli Naalakkersuisuni sulinitta ilisarnaatigaa iluarsaaqqiinertigut inuit ataasiakkaat ilaqutariillu siunissami periarfissaat pitsaanerulersikkusullugit ilungersuuteqaratta, kikkulluunniit inuiaqatigiit piorsarneqarneranni ikorfartueqataanissaminnut periarfissaqassapput.

Isumaga malillugu Naalakkersuisut ukiuni aggersuni iluarsaaqqinnertigut suliniutigissavaat ineriartortitsinikkut inuttaasullu atugaasigut siuarsaanissaq. Ilinniagaqarnissap suliffeqarnissallu suli pilerinarnerulersinnissaat ilungersuutiginerusariaqarpavut, assersuutigiinnarlugu suliffeqartut tamanut atuuttumik ilanngaateqartinneqalernerisigut, taassumalu ilutigisaanik pisortat ikiorsiissutaannik suliffissaqartitsiniarnikkullu iluarsaaqqiinertigut.

Suliniutit tamakkua qulakkeerinneqataaffigissavaat ukiuni aggersuni sumiiffimmi najugallit sulisoralugit sapinngisamik siuarsaanissaq. Taamaaliornerup inuiaqatigiit, suliffiit, kommunillu iluaqusissavai, inuiaqatigiinnilu assigiinngitsunik atugaqarnermik nalimmassaaqataassalluni.

Suliniutit kinguneqarnerannut takussutissat pingaarnerit ilagaat 2014-imiilli suliffissaaleqisut ikiliartuinnarsimanerat. Oktoberimi 2017-imi suliffissaaleqisut ukiut pingasut ingerlaneranni 1.000-t sinnerlugit ikilisimapput. Suliffeqarnikkut iluarsaaqqiinerup annertuup kinguneri taamaalilluta takusinnaalerpavut, ilaatigut ilinniaqqinnissamut suliffeqalernissamut piareersarfik Majoriaq aqqutigalugu suliffeqanngitsunik kiffartuussineq malunniukkiartulerpoq.

Hans Lyngep taalliaa issuarpara:

"Inuusuttunut oqarumavunga: Suunnigippallaarlutit misigiguit, ajornartumik suliniuteqarit,

sulinikkut anersaap alliartortissavaatit ajugaasunngortillutit.

Sumiippat piginnaassutsit nuannaartorinartitatit?

Illit nammineq ilinniipput atorineqassappullu alliartussagamik!"

Meerartavut tassa nunatta pisuussutaani pingaarnepaat, uagullu suliassatta pingaarnertit ilagaat asanninnermik toqqissisimanermillu tuniorassallugit. Sulili amerlaqaat meeqqat angerlarsimaffinni sumiginnagaallutik peroriartortut. Tamatta meerartatta ajunnginnerusunik atugaqarnissaannut akisussaaffeqarpugut, Naalakkersuisuni, kommunini, suliffeqarfanni minnerunngitsumillu ilaqtariinni.

Naalakkersuisuni suliurpugut meerartatta sullinneqarnerat periarfissaallu pitsaanerulersikkumallugit. Siorna upernaakkut akeqanngitsumik katsorsartissinnaaneq akuerineqarpoq. Kingusinnerusukkut meeqqat pillugit inatsit nutaaq atuutilersinneqarpoq, FN-ip meeqqat pillugit aalajangersagaanik toqqammavilik. Inatsit nutaaq taanna qitiulluinnarpoq meeqqat inuusuttullu inuuniarnikkut aarlerinartorsortut ikiorniarnerranni. Aammali imigassaq pillugu inatsit nutaaq tassaassaaq meeqqat inuusuttullu siunissami pitsaanerusunik atugaqalernissaannut iluaqutaasussaq.

Suliniuteqartuarnissaq pisariaqarpoq. Angorusutarmi suli ungaseqaaq. Nikallornaveersaarlunili meeqqat inuusuttullu atugaasa pitsanngortinniarnerranni ataatsimoorussigaanni angusaqalissaagut, alloriarnertit ataasiakkaarlugit, kinguaariit tulliit iluaqutigisinnaasaannik.

Suliniuteqarfignissat angisuut ilaat aamma uani eqqaarusuppara. Ilinniartitaanikkut ataqatigiinnerusumik eqaannerusumillu aaqqissuussinissarput pisariaqavippoq inuusuttavut amerlanerusut ilinniarnerminnik naammassinnittalissappata. Meeqqat atuarfianniit toqqammavissaq pitsaanerpaajusoq inuusuttut pisariaqartippaat ingerlaqqinnissaminni. Taamaattumik Naalakkersuisut aallarnepaat Atuarfeqarnikkut ilinniartitaanikkullu aaqqissuusseqqinnissaq, meeqqat atuarfiata ukiuni aqqaneq marlunni ingerlasarnissaanik tunngavilik.

Nunatsinni attaveqarniarnerput pitsanngoqaaq immap naqqatigut nalunaarasuartaatit attavii Tele Greenlandimit tallineqarmata. Innuttaasut ilarpassuisa periarfissaannik piorsaavoq. 2018-ip ingerlanerani attaveqaatit

sakkortusaaviisa ilaartorneqarlutik piareernissaat, internetikkullu attaviit nunaqarfinni sukkanerulersinneqarnissaat qilanaaraakka. Inuiaqatigiit tamakkingajalluta internetimut sukkasuumik attaveqalissaagut.

Inuiaqatigiinni attaveqaatitigut inerisaanerup ersersippaa siumut isigaluni nutarsaasoqartoq. 2017-imi Sikuki Nuuk Harbour aallarnerneqarpoq, qilanaaraarpullu aningaasaliinerup taassuma pitsaanagerusumik akikinnerusumillu Kalaallit Nunaanni avammullu assartuussinikkut kinguneqalernissaa.

Aningaasaqarnikkut nunatta inissisimanagera maannakkut ajunngilaq. Nunatta karsia ukiuni kingullerni sinneqartoortarpoq, kommunillu aningaasatigut ingerlanerat naammaginarluni. Taamaattoqarnera nuannaarutissaavoq, kisianni aamma pissutsinut najummassimanagernerusunut piareersassaagut, aningaasaliisarluta isumatusaartumik siumullu isigisumik, inuit amerlanerujartortut ikinnerusunit isumagineqalernissaat piareersimaffigiumallugu.

Pisortatigoortumik aningaasaliissutit taakkuussapput inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut toqqammavissiisussat, isertitat qaffakkiartornissaannut aalisarnerullu inuiaqatigiinnit annertuallaartumik isumalluutaanageranik annikillisisartortussat. Taamaattumik isumalluaammernarpoq Naalakkersuisut Inatsisartullu mittarfiit nutarsaaviginissaannut aningaasaliinissamut killiliussat ataatsimoorummatigit.

Mittarfiit taakkuupput nunarsuup sinneranut matutut ammaassisussat, inuussutissarsiornikkut takornariartitsinikkullu inerisaanissamik periarfissiisussat, avammullu niuernikkut periarfissanik suliffinnillu amerlanernik pilersitsisussat.

Mittarfiliornernut aningaasalissutitta aamma kingunerisussaavaat inuit angallannerannut ukiumoortumik kiffartuussinernut isumaqatigiissutinut aningaasartuutigisartakkatta ikigisassaangitsut appariartuaartinneqarnissaat. Maannakkut ukiumut 160 mio. kr. sinnerlugit isumaqatigiissutinut taakkununga atortarpavut; kommuninik innuttaasunillu kiffartuussinivut pitsaanagerusariaqarput. Taamaattumik ataavartunik iluaqutaasunillu aaqqiinissat nukingiuttariaqarpavut.

Takornariartitsisut akornanni isumalluartoqarpoq suliniutinillu annertusaanissanillu pissanganartunik aallartitsinernik kinguneqarlutik. Nuannaarutigaaralu Campus Kujallermi takornarianik angallassisutut ilinniarnernut inuusuttut amerlasuut soqutiginnimmata. Qularutiginnigilara inuusuttut taakku ilaat siunissami namminersorlutik takornarissanik kiffartuussinermik inuussutissarsiuteqarlutik ingerlataqalerumaartut.

Aalisarneq nunatta inuussutissarsiutaasa pingaarnersaraat, taamaattuassaarluk ukiorpasuarni. Taamaattumik pissanngatigalugu utaqqivara Inatsisartut aalisarnermut inatsisissaata nutaap qanoq inerneqarnissaa. Inatsisissamut siunnersuut inuiaqatigiinni tusagassiuutinilu oqallisigineqaqaaq. Oqallinnerlu taanna allaqquttussaangilaq, tassami suliap nunatsinni inuppasuut suliffeqarfippasuillu assigiinngitsutigut sunnertussaammagit.

Naalakkersuisuni sulissutigiuarparput aatsitassanik nioqutissiornermik Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut siunissami tapertaqalernissaa. Aatsitassalli akiisa appasinnerat ukiuni arlaqalersuni aporfivoq, qujanartumilli ineriartorneq mumikkiartulersoq malunnarsiartorpoq. Soqutiginninneq qaffakkiartorpoq, misissueqqaarnissanullu saaffiginnissutit 2016-imut naleqqiullugit pingasoriaatinngorsimapput.

Kommunit 2009-mi kattussuummatali innuttaasut sunniuteqaqataanerunissaat najukkaminnilu oqartussaaqataanerunissaat oqallisaasimapput. Pingaartumillu illoqarfiit minnerusut kommunerujussuarni sunniuteqarsinnaanerat killeqarsimammat. Kommunip ataatsip iluani illoqarfimmiit illoqarfimmut ungasissinnaasaqaaq. Oqallinnerup tamatuma kingunerisa ilagaat Qaasuitsup Kommuniata marlungorluni avittariaqalernera. Maannakkut Kommune Qeqertalik Avannaatalu Kommunია pilersinneqarput. Periarfissarluk una atorlugu kommunini taakkunani nutaani innuttaasut kommuninilu siuttuulersut angusaqarluarnissaannik kissaappakka.

Naalakkersuisuniit siunertaarput kommunini innuttaasut najukkaminni oqartussaaqataanerisa pitsanngorsaavigineqarnissaa. Inatsimmik allannguinerup kingunerisaanik kommunit tamarmik illoqarfinni tamani najukkami ataatsimiititalianik qinersisitsinissaat piunasaqaatalissaaq, nunaqarfinnilu aqutsisut oqartussaaffii annertusarneqarlutik.

Naalakkersuisuni isumaqarpugut nunat sanilitta niueqatigineranni

pisortatigoortumik attaveqatigiilluarnissaq pingaaruteqartoq. Taamaattumik nuannaarutigaaara 2018-ip ingerlanerani Islandimi Reykjavikimi Kalaallit Nunaata sinniisoqarfissaa ammarneqassammat.

Nunatsinni nalliuttorsuit takkukkaangata ilaquttavut qanigisavullu ilagalugit pingaartorsiortarnerput ileqqutoqaavoq. Eqqarsaatigaavutaaq اساسمىنىك، اننااساقرسىمىسۇت ماقااسىساقتۇلۇ. Nunaqqatitta ilaat nunani allaniipput assigiinngitsunik peqquteqarlutik. Ilinniartuullutik, napparsimavinniillutik, imarsiortuullutik ilaallu nunarsuarmi nunanut assigiinngitsunut nunassissimasuullutik. Taakkutaaq tamaasa eqqarsaatitsigut najorpavut.

Naalackersuisut inuiaqatigiillu sinnerlugit ukiortaami pilluaqquara Ataqqinartorsuaq Dronningi taassumalu Ilaqutai Kunngikkormiut. Aammattaaq pilluaqquakka danskit Folketingiat naalackersuisuilu, savalimmiormiut Lagtingiat naalackersuisuilu, kiisalu inuiaat danskit savalimmiormiullu tamaasa.

Ukioq qaangiuttoq kingumut eqqarsaatigilerlugu pisoq ataaseq immikkuullarilluinnarpoq. Ajunaarnersuaq nunaqarfinnik Nuugaatsiamik Illorsuarnillu eqquisoq, taakkunani najugalinnut alianartorsuarmik, inuttaasunullu qanigisaasunut oqimaaqisumik sunniisoq.

Inuit sisamat inuunertik annaavaat. Ataqqillugit eqqaamasassavagut.

Allat nunaqarfitsik najugartik اساستىك قىماتتارىاقرسىمىمىسۇت. Nutaamik ilaqutariittut toqqissisimanartumik inuuneqaleqqinnissaannut ikiorlugit sulineq suli naammasseqqajannqilaq. Suliarli ajunngitsumik ingerlavoq.

Ajunaarnersuup kingunerisa qamuuna tamatta attorpaatigut, ataatsimoorluta sulileraangatta qanoq nakuutigisinnaassuserput takuarput. Inuit namminneq piunassutsiminnik suleqataasut, pisortat suliffeqarfii oqartussaasullu ikiorsiiniarnermi tapersersuinermilu ilungersorlutik suleqataapput. Ikiuunnissinnut qujanaq.

Inuit ataatsimoorinnaassusermik takutitsigaangata siunissamut neriuuteqarnera annerulersarpoq. Taarsioraluaraangattaluunniit upperisassavarput siunissarput qaamasuusoq. Illernit siunissamut qaamanerusumut aqcutissavut pilersereerpavut. Inuiattut immitsinnut

upperinerusariaqarpugut.

Tamatta ikioqatigiilluta pisinnaavugut aamma sapinngilagut,
nukissaqarpugullu,
qaa kivitseqatigiinniarta.

Nunarput siuarsassagatsigu.

Asasakka nunaqqatikka...

Allanngortinneqarsinnaanngitsumik kinguaariinni angajoqqaavut
ukiorpassuarni siuttorisimasavut utoqqalillutik qaangiussulerput. Uagullu
inuiaqatigiinni siuttuulersutut tamanut toqqissisimanartumik asannittumillu
ingerlatsissalluta pisussaavugut. Kinguaatsinnut maligassiuilluta. Soorlu
utoqqartavut uagutsinnut taamatut oqaassisarsimasut.

Ilungersussaagut nunatta siuariartornissaa ineriartornissaalu pillugit.
Sanngeequtivut kukkusarnivullu kisiisa piunnaarlugit ataatsimoorluta
tapersersoqatigiilluta meeqqatsinnut immitsinnullu kaammattortarluta siumut
ingerlassuugut.

Augo Lyngep taalliaa una issuartareernikuuara. Kingumulli issuaqqissavara
tulluutsikkakku:

”Nikalluutigeqinatigik ataasiarlutik kukkuppata,

Nikalluutigeqinatigik aamma kukkoqqikkaluarpata, Ajorsassanngillat!
Ajugaassapput!
Namminneq pillutik! Uagullu pilluta!

Uagut inuiaqataasugut illersussavavut, Ajugaassapput!”

Taama oqarlunga Nunatsinni innuttaasut tamaasa ajunnginnerpaanik
kissaallusi ukiortaami pilluaqquassi.

Guutip nunarput inuilu sernigiligit.

Kilde

www.naalakkersuisut.gl

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kim-kielsens-nytaarstale-2018>